

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

Osnovna in višja raven
LATINŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sobota, 28. avgust 2021

SPLOŠNA MATURA

IZPITNA POLA 1**Prevod****OR in VR**

Pravilnost, ustreznost in kakovost prevoda se ocenjuje po teh merilih:

Točke	Merila	Dodatna navodila
50	Obvladovanje latinskega jezika na morfološki, sintaktični in leksikalni ravnini	Uporabimo negativno točkovno metodo (ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od največjega možnega števila točk). Odbijemo 1 točko za vsako morfološko napako, sintaktične napake pa ocenimo kot skup morfoloških napak. Število napak bo torej enako številu napačno prevedenih oziroma neprevedenih besed. Leksikalna napaka odbije 1 točko. Z odbitkom 1 točke ocenimo uporabo neustrezne besede oziroma neprevedeno besedo.
5	Obvladovanje slovenskega jezika (pravopis, oblikoslovje in skladnja)	Uporabimo negativno točkovno metodo (ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od največjega možnega števila točk). Napake v oblikoslovju in skladnji točkujemo kakor latinske morfološke napake (po 1 točko).
5	Slog	Uporabimo pozitivno metodo (dodelitev točk od 0 do 5). Po slogovnem merilu s točkami od 0 do 5 ocenimo celoto jezikovnih značilnosti prevoda: vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilnost, stavčno zgradbo, ustreznost (natančnost in jasnost) besedišča in naravnost izražanja.

Končna ocenitev prevoda je seštevek točk, doseženih po posameznih merilih.

Rešitev prevoda

OR

Za časa konzulov Kvinta Fabija in Tita Sempronija je Gaj Opij sredi punske vojne predložil zakon, naj nobena žena ne obleče pisane obleke in naj se ne pelje s konjem, vpreženim v voz, v mestu razen zaradi javnih svetih obredov. Ljudska tribuna Mark in Publij Junij Brut sta Opijev zakon ščitila in nista dopustila, da bi bil umaknjen. Mnogi so šli ven, da bi zakon svetovali ali odsvetovali: množica ljudi, ki so bili naklonjeni ali nasprotni Opijevemu zakonu, je napolnila Kapitol. Nobena avtoriteta in ne plašnost nista mogli zadržati gospa doma: zasedle so vse mestne ulice in vse dostope do foruma, može, ki so se spuščali na forum, so prosile, naj tudi ženam vrnejo prejšnji okras, ko pa država cveti in privatno bogastvo vseh narašča. Povečevala se je ta množica žena, saj so prihajale tudi iz mest in vasi. Ko so gospe naslednjega dne v eni trumi zasedle tudi domova Brutov, ni bilo več dvoma, da bo zakon ukinjen.

VR

Za časa konzulov Kvinta Fabija in Tita Sempronija je ljudski tribun Gaj Opij sredi ognjevitosti punske vojne predložil zakon, naj nobena žena ne obleče pisane obleke in naj se v mestu ne pelje s konjem, vpreženim v voz, razen zaradi javnih svetih obredov. Ljudska tribuna Mark in Publij Junij Brut sta Opijev zakon ščitila in sta govorila, da ne bosta dopustila, da bi bil umaknjen. Mnogi odličniki so šli ven, da bi zakon svetovali ali odsvetovali: Kapitol je napolnila množica ljudi, ki so bili naklonjeni ali nasprotni Opijevemu zakonu. Matron ni mogla zadržati doma nobena avtoriteta in ne plašnost: zasedle so vse mestne ulice in vse dostope do foruma, može, ki so se spuščali na forum, so prosile, naj tudi ženam vrnejo prejšnji okras, ko pa država cveti in privatno bogastvo vseh narašča. Povečevala se je ta množica žena, saj so prihajale tudi iz mest in vasi. Ko so gospe naslednjega dne v eni trumi zasedle tudi vsa vhodna vrata Brutov, ni bilo več dvoma, da bo zakon ukinjen.

Skupno število točk izpitne pole 1 OR/VR: 60

IZPITNA POLA 2

A) Jezik

Splošna pravila za točkovanje

Delež tega dela izpitne pole v končni oceni splošne mature je na obeh ravneh 20 %.

Posamezne naloge jezikovne enote so ocenjene z določenim številom točk, ki opredeljujejo zahtevnostna razmerja med nalogami, ne pa števila pravilnih rešitev. Pogosto je namreč napak lahko več od možnih točk.

Pri ocenjevanju nekaterih nalog je uporabljena negativna metoda, pri nekaterih pa pozitivna.

Pri negativni metodi točkovanja ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od skupnega števila možnih točk za vsako nalogo. Število doseženih točk pri posamezni nalogi je torej razlika med možnim številom točk in številom točk, s katerimi smo ovrednotili napake. Negativnih točk ni, to pa pomeni, da je neka naloga ocenjena z 0 točkami, kadar je napak toliko ali več, kolikor je možnih točk.

Positivna metoda točkovanja pomeni, da seštevamo točke, s katerimi smo ocenili odgovor na podlagi opredeljenih meril.

Obvladovanje oblikoslovja in skladnje

Merila	Dodatna navodila
Pravopisna napaka	Štiri pravopisne napake (v rabi geminat, črk i/j in c/k ter velike začetnice, nedoslednosti v prepisovanju itd.) odbijejo 1 točko. Odbitki točk za te napake se seštevajo iz naloge v nalogo; pri četrti napaki se za nalogo, v kateri je napaka, odbije 1 točka. Postopek se ponavlja.
Morfološka napaka	Zaradi morfološke napake, ki je posledica izbire napačnega oblikoslovnega vzorca, se odbije 1 točka. V to skupino sodi večina morfoloških napak: izbira napačnega sklona ali števila pri substantivu, sklanjanje po napačnem vzorcu (zamenjava deklinacij), odločitev za napačen spol v rabi adjektiva, izbira nepravilnega časa, osebe, števila, naklona in načina v glagolski obliki ter spreganje po napačnem vzorcu (zamenjava konjugacij). Morfološke napake pri isti besedi se ne seštevajo: ena ali več morfoloških napak pri isti besedi prinese odbitek 1 točke. Če se ista napaka ponovi v več delih sintagme oziroma v kongruentnih stavčnih členih, se prav tako odbije le 1 točka (npr. napačni sklon ali število pri substantivu kot jedru sintagme in pri adjektivu, ki je njegov ujemalni prilastek; singular namesto plurala – ali narobe – v subjektu in predikatu itd.). Zaradi morfološke napake, ki dokazuje nepoznavanje oblikoslovnih vzorcev, se odbijeta 2 točki. Odbijeta se za tvorjenje oblik, ki jih v latinščini sploh ni ("spreganje adjektiva", tvorjenje pasiva časov perfektive osnove s končnicami -r, -ris, -tur itd.).
Sintaktična napaka	Zaradi sintaktične napake se odbije toliko točk, kolikor morfoloških napak je narejenih v neki sintaktični konstrukciji.

B) Književnost

Splošna pravila za točkovanje

Naloge, ki preverjajo temeljno znanje o zgodovini rimske in latinske književnosti, in to o posameznih obdobjih, zvrsteh, avtorjih in njihovih delih, ter poznavanje civilizacijskih značilnosti rimske antike, so zaprtega in polodprtega tipa. Odgovori se ocenjujejo v skladu z navodili Državne predmetne komisije za splošno maturo (v nadaljnjem besedilu DPK SM) za latinščino (glej primere nalog v poglavju 5.3.1):

- pri nalogah zaprtega tipa (1. naloga) se vsak pravilen odgovor oceni z 1 točko,
- pri nalogah polodprtega tipa se uporabi negativna ali pozitivna metoda.

Pri negativni metodi se napake odštevajo od skupnega števila točk za posamezno nalogo po teh merilih:

Točke	Merila
Vse točke	Pravilna, kakovostna in celovita rešitev
Odbitek 1–2 točk	Pravilna, a preprosta in skromna rešitev
Odbitek 1 točke	Vsaka napačna navedba v rešitvi
Odbitek 1 točke	Vsaka manjkajoča navedba v rešitvi

Pri pozitivni metodi točkovanja seštevamo točke, s katerimi smo ocenili odgovor na podlagi opredeljenih meril.

Pozitivna metoda, ki se uporabi pri nalogah odprtega tipa, pomeni, da se odgovori točkujejo in točke seštevajo po teh merilih (pri tem število točk kaže na medsebojna razmerja vrednosti posameznih meril):

Točke	Merila
0–10 do največ 20	Poznavanje snovi oziroma vsebinska ustreznost
0–1	Problemska obravnava snovi
0–1	Logično utemeljevanje in ponazarjanje s primeri
0–1	Zanimivost in izvirnost obravnave
0–1	Zrelost obravnave
0–1	Pomenska povezanost besedila

Rešitve nalog izpitne pole 2

A) Jezik

Naloga	Točke	Rešitev																																																							
1	5	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Osebne glagolske oblike</th> <th colspan="4">Analiza</th> </tr> <tr> <th>Glagol</th> <th>Os.</th> <th>Št.</th> <th>Nak.</th> <th>Čas</th> <th>Nač.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>vellem (8. vrst.)</td> <td>1.</td> <td>sg.</td> <td>konj.</td> <td>impf.</td> <td>akt.</td> </tr> <tr> <td>facies (12. vrst.)</td> <td>2.</td> <td>sg.</td> <td>ind.</td> <td>fut.</td> <td>akt.</td> </tr> <tr> <td>emittur (12. vrst.)</td> <td>3.</td> <td>sg.</td> <td>ind.</td> <td>prez.</td> <td>pas.</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Neosebne glagolske oblike</th> <th colspan="3">Analiza</th> </tr> <tr> <th>Glagol</th> <th>Oblika</th> <th>Čas</th> <th>Način</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>emptos (2. vrst.)</td> <td>ptcp.</td> <td>pf.</td> <td>pas.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ducere (7. vrst.)</td> <td>inf.</td> <td>prez.</td> <td>akt.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>/</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Osebne glagolske oblike		Analiza				Glagol	Os.	Št.	Nak.	Čas	Nač.	vellem (8. vrst.)	1.	sg.	konj.	impf.	akt.	facies (12. vrst.)	2.	sg.	ind.	fut.	akt.	emittur (12. vrst.)	3.	sg.	ind.	prez.	pas.	Neosebne glagolske oblike		Analiza			Glagol	Oblika	Čas	Način		emptos (2. vrst.)	ptcp.	pf.	pas.		ducere (7. vrst.)	inf.	prez.	akt.		/				
Osebne glagolske oblike		Analiza																																																							
Glagol	Os.	Št.	Nak.	Čas	Nač.																																																				
vellem (8. vrst.)	1.	sg.	konj.	impf.	akt.																																																				
facies (12. vrst.)	2.	sg.	ind.	fut.	akt.																																																				
emittur (12. vrst.)	3.	sg.	ind.	prez.	pas.																																																				
Neosebne glagolske oblike		Analiza																																																							
Glagol	Oblika	Čas	Način																																																						
emptos (2. vrst.)	ptcp.	pf.	pas.																																																						
ducere (7. vrst.)	inf.	prez.	akt.																																																						
/																																																									
Skupaj	5																																																								

Naloga	Točke	Rešitev																							
2	3	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Zaimek</th> <th rowspan="2">Vrsta</th> <th colspan="3">Analiza</th> </tr> <tr> <th>Sklon</th> <th>Števílo</th> <th>Spol</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>haec (2 vrst.)</td> <td>kazalni zaimek</td> <td>nom.</td> <td>sg.</td> <td>f.</td> </tr> <tr> <td>nobis (6. vrst.)</td> <td>osebni zaimek</td> <td>dat.</td> <td>pl.</td> <td>m.</td> </tr> <tr> <td>nostra (6. vrst.)</td> <td>svojilni zaimek</td> <td>nom.</td> <td>pl.</td> <td>n.</td> </tr> </tbody> </table>	Zaimek	Vrsta	Analiza			Sklon	Števílo	Spol	haec (2 vrst.)	kazalni zaimek	nom.	sg.	f.	nobis (6. vrst.)	osebni zaimek	dat.	pl.	m.	nostra (6. vrst.)	svojilni zaimek	nom.	pl.	n.
Zaimek	Vrsta	Analiza																							
		Sklon	Števílo	Spol																					
haec (2 vrst.)	kazalni zaimek	nom.	sg.	f.																					
nobis (6. vrst.)	osebni zaimek	dat.	pl.	m.																					
nostra (6. vrst.)	svojilni zaimek	nom.	pl.	n.																					
Skupaj	3																								

Naloga	Točke	Rešitev
3	5	<p>Mei libelli ab omnibus laudantur, canuntur, diliguntur.</p>
Skupaj	5	

Naloga	Točke	Rešitev
4.1	1	♦ ablativus absolutus
	2	♦ ker (ko, potem ko) je izgubila svoje lase / izgubila je svoje lase in ...
4.2	1	♦ nominativus cum infinitivo
	2	♦ Tajda ima baje črne, Lekanija pa snežnobeke zobe.
Skupaj	6	

Naloga	Točke	Rešitev		
5.1	4	Izpis	Analiza	
		Vezna beseda	si	podredni veznik
		Glagolska oblika	essent	Utemeljitev časa in naklona: konj. impf. za izražanje irednosti v sedanjosti
		Stavčna funkcija	–	prislavnodoločilni (pogojni)
5.2	4	Izpis	Analiza	
		Vezna beseda	quamvis	podredni veznik
		Glagolska oblika	cupiat	Utemeljitev časa in naklona: konj. prez. za izražanje istodobnosti za sedanjim časom
		Stavčna funkcija	–	prislavnodoločilni (dopustni ali koncesivni)
Skupaj	8			

Naloga	Točke	Rešitev
6.1	3	♦ Martialis in epigrammate suo dixit totam Romam laudare suos libellos.
6.2	2	♦ Laelia interrogatur, quid oculo factura sit.
6.3	3	♦ Paula sperabat, ut poeta ille clarissimus se in matrimonium duceret.
Skupaj	8	

B) Književnost

Naloga	Točke	Rešitev
1.1	1	♦ napis
1.2	1	♦ Hispanije
1.3	1	♦ 1. oz. 2.
Skupaj	3	

Naloga	Točke	Rešitev														
2	12	♦														
		<table border="1"> <tr> <td>Avtor</td> <td>Delo</td> </tr> <tr> <td>Plavt</td> <td>Dvojčka</td> </tr> <tr> <td>Ovidij</td> <td>Metamorfoze</td> </tr> <tr> <td>Marcial</td> <td>Epigrami</td> </tr> <tr> <td>Seneka</td> <td>Pisma Luciliju</td> </tr> <tr> <td>Plinij Mlajši</td> <td>Pisma</td> </tr> <tr> <td>anonimni avtor</td> <td>Carmina Burana</td> </tr> </table>	Avtor	Delo	Plavt	Dvojčka	Ovidij	Metamorfoze	Marcial	Epigrami	Seneka	Pisma Luciliju	Plinij Mlajši	Pisma	anonimni avtor	Carmina Burana
Avtor	Delo															
Plavt	Dvojčka															
Ovidij	Metamorfoze															
Marcial	Epigrami															
Seneka	Pisma Luciliju															
Plinij Mlajši	Pisma															
anonimni avtor	Carmina Burana															
Skupaj	12															

Naloga	Točke	Rešitev
3	20	♦ Vprašanje je odprtega tipa. Ustreznost odgovorov se ugotavlja na osnovi predpisanega gradiva. Odgovor omogoča dijaku pokazati tudi širše, samostojno pridobljeno znanje oziroma ustvarjalno domišljijo.
Skupaj	20	

Naloga	Točke	Rešitev
4	15	♦ Vprašanje je odprtega tipa. Ustreznost odgovorov se ugotavlja na osnovi predpisanega gradiva. Odgovor omogoča dijaku pokazati tudi širše, samostojno pridobljeno znanje oziroma ustvarjalno domišljijo.
Skupaj	15	

Skupno število točk izpitne pole 2 OR/VR: 35 + 50 = 85